

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ХІМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра неорганічної хімії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

з навчальної роботи

Наталія УСЕНКО

«30» 06 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОЛОГІЯ
для здобувачів освіти

галузь знань	10 Природничі науки
спеціальність	102 Хімія
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	Хімія
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: доцент, Яновська Е.С.

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

КИЇВ - 2022

Розробник:

Яновська Еліна Станіславівна, к.х.н., доцент, доцент кафедри неорганічної хімії.

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. завідувача кафедри неорганічної хімії

 Ростислав ЛАМПЕКА

Протокол № 11 від «_11_» травня_2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією хімічного факультету

Протокол від «29» червня 2022 року № 7

Голова науково-методичної комісії Олександр ПОЇК

« 30 » червня 2022 року

1. Мета дисципліни – на базі опанування студентами теоретичних основ загальної екології та розуміння закономірностей сучасної швидкої деградації біосфери внаслідок руйнівного антропогенного впливу підвищити рівень їх екологічної свідомості і культури та ознайомити з науково обґрунтованими шляхами подолання людством глобальної екологічної кризи.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

Студенти повинні знати основи екології, біології та географії (з курсу середньої школи), вміти розпізнавати прояви антропогенного впливу на природне навколишнє середовище, володіти елементарними навичками екологічної культури

3. Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна розглядає структуру, закони і завдання сучасної екології. Студенти одержують базові знання з різних розділів загальної екології, детально вивчають шляхи, масштаби і закономірності руйнівного впливу сучасної цивілізації на біосферу, усвідомлюють існуючі глобальні та екологічні проблеми України, знайомляться з основними напрямками діяльності людства щодо подолання проявів глобальної екологічної кризи на шляху стійкого розвитку.

4. Завдання (навчальні цілі): надати студентам базові знання з різних розділів загальної екології. Ознайомити їх з причинами, проявами сучасної глобальної екологічної кризи та шляхами її подолання, з сучасними екологічними проблемами України та їх причинами. Підвищити на основі отриманих знань екологічну свідомість та культуру студентів. Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 10 «Природничі науки», спеціальність 102 – «Хімія») навчальна дисципліна спрямована на досягнення наступних загальних та спеціальних (фахових) компетентностей: ЗК4, ЗК9 та СК6, СК7, СК11.

5. Результати навчання за дисципліною

Результат навчання (1 – знати; 2 – вміти; 4 – автономність та відповідальність)	Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1. Знати основні складові та розуміти основи функціонування екосистем та геосфер, зокрема біосфери планети.	Лекції (із застосуванням комп'ютерних презентацій)	Модульна контрольна робота	25
1.2. Знати і розуміти основні напрямки та закономірності впливу людської цивілізації на глобальні біосферні процеси.	Лекції (із застосуванням комп'ютерних презентацій)	Модульна контрольна робота	25
1.3. Знати міжнародні угоди щодо кліматичних змін, стійких органічних забрудників зменшення озонного прошарку та інших глобальних екологічних проблем, ратифіковані Україною.	Лекції та самостійна робота	Письмове бліц-опитування наприкінці лекції	10
2.1. Вміти відтворити структурно-функціональну схему будь-якої природної екосистеми України.	Лекції та самостійна робота	Домашня контрольна робота	15

2.2. Вміти виявити та мінімізувати прояви негативного антропо-генного впливу на природне навколишнє середовище на певній території.	Лекції та самостійна робота	Домашня контрольна робота	15
4.1. Усвідомлення своєї відповідальності за збереження екосистем для наступних поколінь.	Лекції (із застосуванням комп'ютерних презентацій)	Письмове бліц-опитування наприкінці лекції	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	4.1
Програмні результати навчання						
P.01. Розуміти ключові хімічні поняття, основні факти, концепції, принципи і теорії, що стосуються природничих наук та наук про життя і землю, а також хімічних технологій на рівні, достатньому для їх застосування у професійній діяльності та для забезпечення можливості в подальшому глибоко розуміти спеціалізовані області хімії.	+	+			+	
P04. Розуміти основні закономірності та типи хімічних реакцій та їх характеристики.	+	+			+	
P06. Розуміти періодичний закон та періодичну систему елементів, описувати, пояснювати та передбачати властивості хімічних елементів та сполук на їх основі.	+	+		+	+	
P.17. Працювати самостійно або в групі, отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та наукову доброчесність.	+	+	+			+
P20. Інтерпретувати експериментально отримані дані та співвідносити їх з відповідними теоріями в хімії	+	+			+	

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання:

1. Модульна контрольна робота 1 з тем 1-7: РН1.1 – **25/15** балів.
2. Модульна контрольна робота 2 з тем 8-12: РН1.2 – **25/15** балів.
3. Домашня контрольна робота 1: РН 2.1 – **15/10** балів.
4. Домашня контрольна робота 2: РН 2.2 – **15/10** балів.
5. Письмове бліц-опитування на лекції: РН 4.1 – **10/5** балів.
6. Письмове бліц-опитування 2 на лекції: РН1.3 – **10/5** балів.

Підсумкове оцінювання*:

**Підсумкове оцінювання проводиться тільки для тих студентів, які не набрали 60 балів у семестрі.*

Максимальна кількість балів, які можуть бути отримані студентом: **100/0** балів.

Результати навчання, які будуть оцінюватись: РН1.1, РН1.2, РН1.3, РН 2.1, РН 2.2.

Форма проведення: письмова робота

7.2. Організація оцінювання

Терміни проведення оцінювання:

Письмове бліц-опитування №1: не раніше **3-го тижня** семестру;

Домашня контрольна робота №1: не раніше **5-го тижня** семестру;

Модульна контрольна робота №1: не раніше **7-го тижня** семестру;

Домашня контрольна робота №2: не раніше **9-го тижня** семестру;

Письмове бліц-опитування №2: не раніше **11-го тижня** семестру;

Модульна контрольна робота №2: не раніше **12-го тижня** семестру;

7.3 Шкала відповідності оцінок

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень / Marks
Зараховано / Passed	60 – 100
Не Зараховано /Fail	1 – 59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план

№	Назва	Кількість годин	
		Лекції	Самостійна робота
<i>Характеристика структурних рівнів організації живої матерії - об'єктів вивчення екології</i>			
1.	Екологія як біологічна та узагальнююча природнича наука, її структура, особливі риси.	2	2
2.	Жива матерія та її структурні рівні - об'єкти вивчення екології. Біоценози.	2	2
3.	Абіотичні фактори екосистеми (біотоп).	2	2
4.	Екосистеми - основні структурні одиниці біосфери. Еволюція екосистем.	2	2
5.	Біосфера. Етапи розвитку біосфери Землі.	2	2
6.	Геосфери Землі, їх екологічне значення.	4	2
7.	Процеси трансформації енергії та масообміну у біосфері, біогеохімічні цикли найпоширеніших хімічних елементів.	2	2
<i>Антропогенна деградація біосфери</i>			
8.	Людська цивілізація - новий фактор існування біосфери. Глобальна екологічна криза. Огляд глобальних екологічних проблем.	2	4
9.	Антропогенний вплив на атмосферу планети: антропогенний парниковий ефект, антропогенна деградація озонового прошарку, зниження рН природних опадів.	4	2
10.	Антропогенне забруднення гідросфери, літосфери та педосфери, їх екологічні наслідки.	2	2
11.	Зменшення біорізноманіття та методи боротьби з ним. Заповідна справа в Україні.	2	2
12.	Огляд екологічних проблем України. Методи переробки відходів в Україні та інших країнах світу.	2	4
13.	Головні екологічні закони. Міжнародний та український екологічний рух.	2	2

Загальний обсяг 60 год., в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Самостійна робота – **30 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. **Злобін Ю.А., Кочубей Н.В.** Загальна екологія. Суми: Університетська книга, 2014, с. 3-416.
2. **Гандзюра В.П.** Екологія. К: Сталь, 2012, с. 7-212.
3. **Кучерявий В.П.** Екологія. Львів: Світ, 2001, с. 5-148, 290-457.
4. **Злобін Ю.А.** Основи екології. К.: Лібра, 1998, с. 7-240.
5. **Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю.** Основи екології. К: Либідь, 2004. с. 3-267.
6. **Білявський Г.О., Падун М.М., Фурдуй Р.С.** Основи загальної екології. К: Либідь, 1993, с. 74-213.

Додаткові:

7. **Петренко О.В., Слива Т.Ю.** Глобальні екологічні проблеми. К., ВПЦ “Київський університет”, 2012, с. 3-103.
8. **Заверуха Н.М., Серебряков В.В., Скиба Ю.А.** Основи екології. К.: Каравела, 2011, с. 85-166, 251-290.
9. **Яновська Е.С.** Хімія атмосфери. К., ВПЦ “Київський університет”, 2004, с. 5-12, 46-76.
10. **Перепелиця. О.П.** Екохімія та ендоекологія елементів. – К., НУХТ “Екохім”, 2004, с. 5-12, 46-76.